

ק"פ 26177/01/18 - יצחק מוזיקנט נגד שאול אמרני

בית משפט השלום בפתח תקווה

ק"פ 26177-01-18 מוזיקנט נ' אמרני
תיק חיצוני:

בפני	כבוד השופטת אליאנא דניאלי
הקובל	יצחק מוזיקנט
נגד	
הנאשם	שאול אמרני

הכרעת דין

בפתח הדברים, כמצוות המחוקק, אני מודיעה על זיכוי הנאשם בדין.

הקובלנה והרקע לפרסומים

בפני קובלנה פלילית פרטית שעניינה עבירות של פרסום לשון הרע, אשר בוצעו על פי הנטען על ידי הנאשם.

הקובלנה הוגשה כנגד הנאשם, עורך דין במקצועו, בהתאם לסעיפים 1, 2, 2(א), 2(ב)(1), 2(ב)(2), 3, 6, 7א, 8, 9(א)(2), 16(ב) ו- 24 בחוק איסור לשון הרע, תשכ"ה - 1965 (להלן: "החוק"), ובעובדותיה נטען כי בארבע הזדמנויות שונות, בכתב וכלפי אנשים או גורמים שונים, נקט הנאשם בלשון הרע נגד הקובל, בכותבו דברים שאינם אמת.

כך, נטען כי הנאשם כתב מכתב ביום 19.12.16 לרב אשכנזי, המרא דאתרא של כפר חב"ד (להלן: "הרב אשכנזי"), ובמסגרת המכתב שאל, בין היתר, האם התנהלות הקובל מתיישבת עם ההלכה, טען כי הקובל פעל ופועל כנגד ההלכה, וכיוצא בזה (להלן: "הפרסום הראשון").

במכתב קודם, מיום 25.10.16, כתב הנאשם לראש המועצה המקומית (כך לשון הקובלנה) עמק לוד, כי הקובל הוא מתלון סדרתי כנגד מרשיו, וכי סביר להניח שבגינו הוגש כתב אישום כנגדם (להלן: "הפרסום השני").

גם במכתב שכתב הנאשם לתובעת של המועצה האיזורית עמק לוד, נושא תאריך 3.12.15, טען הנאשם כי הקובל הוא המתלון אשר תלונתו איפשרה הגשת כתב אישום כנגד מרשיו, כי הקובל הוא מלשין, מתלון סדרתי ומונע מנקמה (להלן: "הפרסום השלישי").

המסמך הרביעי עניינו בתשובת הנאשם להתנגדות שהוגשה על ידי הקובל לועדת המשנה של הועדה המקומית לתכנון ובנייה במועצה האיזורית עמק לוד, בו כתב כי הקובל הוא שהתלונן נגד מרשיו, כי כל עולמו נסוב סביב קנאה וצרות עין, וכי בתי המשפט אינם שותפים לצדקנותו המאוסה. צוין בקובלנה כי ועדת המשנה מורכבת מיותר מחמישה אנשים (להלן: "הפרסום הרביעי").

נטען כי הדברים המצוטטים בס' 3-6 בקובלנה, קרי הסעיפים המתייחסים לשני המסמכים האחרונים המפורטים בה מהווים לשון הרע, וכן כי האמור במסמכים אינו אמת.

במענה לקובלנה אישר הנאשם כי כתב את המסמכים האמורים. לדבריו - עשה כן בשם לקוחותיו - אחותו, חנה לוי (להלן: "אחות הנאשם"), ובעלה.

מאחר שעל בחינת המעשה להתבצע בתוך הקשרו, אקדיש תחילה מספר מילים לסכסוך בין הנפשות הפועלות, החשוב להבנת הקשרם של הדברים.

בתמצית יאמר כי בין המעורבים השונים קיים סכסוך מתמשך ורווי יצרים. הקובל ומשפחת לוי הם שכנים, המסוכסכים שנים רבות. הנאשם הוא עורך דין המייצג את אחותו ובני משפחתה בהליכים שונים.

במסגרת הבאת הראיות הוברר כי כנגד משפחת לוי הוטל חרם בכפר חב"ד, וכי המשפחה מייחסת את החרם לפעולות הקובל כנגדם.

עוד טוענת המשפחה, כי הנהלת הכפר פועלת באפלייה ובאכיפה בררנית, וכי מאחורי הקובל עומדים גורמים רבי מעלה בכפר, ובהם הרב אשכנזי וכן בנימין ליפשיץ, מי ששימש כיו"ר הכפר בשנים מסוימות (להלן: "ליפשיץ"). נטען בהקשר זה על ידי המשפחה, כי החרם לא הוטל עליהם מאחר ש"הלשינו" לרשויות, כפי שטוענים נגדם, אלא עקב סכסוך כספי הנוגע לישיבה ולבית ספר למלאכה, שאינו מענייננו ולפיכך לא יפורט.

בהקשר זה תצוין עדות חנה לוי - השכנה כאמור, האחות והלקוחה, אשר העידה כי אחיה, הנאשם, מייצג את בני המשפחה בהליך בגין כתב האישום שהוגש "הודות" לקובל, לשיטתה, וכן בקובלנה פלילית נגד הרב אשכנזי אשר גזר עליהם חרם, בתביעה כספית נגד הוועדה, בתביעה כספית נגד וועד האגודה, ונגד בית הספר למלאכה, במסגרתו קיים לטענתה חוב של המקום לבעלה.

ה"דם הרע" שבין הקובל למשפחת לוי אושר גם בעדות הקובל, אשר העיד כי כל מה שהוא עושה מפורש על ידם כהכפשה וליכלוך (עמ' 4 ש' 4 - 6).

בנסיבות אלו נהיר כי עסקין בסכסוך רחב היקף, כמו גם במערכת יחסים מורכבת ועכורה, המתנהלים בפורומים שונים - בבתי המשפט, בועדות לתכנון ובניה, ועוד. כן מעורבים בסכסוך גורמים נוספים על הצדדים שבפניי, ולפיכך הסוגייה

המונחת לפתחי חושפת אך את אפס קצהו של הסכסוך כולו.

עוד יובהר כבר עתה, כי טענת ההגנה המרכזית של הנאשם היא כי הפרסומים כולם נעשו על ידו כחלק מממתן יצוג משפטי ללקוחותיו, וכי לא היה מקום להעמדתו לדין בגין ביצוע מלאכתו.

לטענת הנאשם, המסמכים נכתבו בשם לקוחותיו ולמענם, במטרה להסיר את החרם שהוטל עליהם, ובמטרה להביא לביטול כתב אישום שהוגש נגדם בגין עבירה של תכנון ובניה. נטען כי הפרסומים השונים נשאו הקובלנה נועדו לתכליות שונות, אשר היעד המשותף להם הוא סיום ההתנכלות למשפחת לוי. הנאשם טען כי פעל כאמור מכח חובתו האתית לייצג את לקוחותיו נאמנה, ובכל המסמכים האמורים הציג את גרסת לקוחותיו, כשהוא אינו יודע אם אמת היא, אם לאו. משכך, ככל שכללו המסמכים לשון הרע, הרי שיש לייחסה ללקוחותיו ולא לו.

הפרסומים

נוכח דברים אלו, הרי שטרם אעבור לבחון את הראיות, את העדויות, ואת הטענות המשפטיות, אפרוש תחילה את הרקע הנוטען לכתיבת הפרסומים השונים, ואת האמור בהם.

הנאשם הסביר כי **הפרסום הראשון, מיום 19.12.16 (ת/1)**, אשר מוען לרב אשכנזי, הוא מכתב התראה טרם נקיטה בהליכים משפטיים, במסגרתו דרש מהרב להסיר את החרם אותו הטיל על לקוחותיו, וניסה לשכנע כי משפחת לוי לא הלשינה על איש.

הנאשם ציין במכתב כי הגשת כתב האישום כנגד משפחת לוי בגין בניה לא חוקית, נחזית כמהלך של מר ליפשיץ, עקב הדחתו מתפקיד יו"ר הכפר. כן נכתב, כי בקשה שהוגשה לועדה לחזור בה מכתב האישום, ורשימה של עסקים ובתים אשר נועדה להוכיח אכיפה בררנית, הודלפו.

הנאשם מתייחס במכתב זה אל הקובל כאל מתלונן סדרתי נגד משפחת לוי, ותוהה אם כתב האישום תואם את ההלכה, כמו גם תלונתו של הקובל נגד משפחת לוי. כן טוען הנאשם במסגרת המכתב, כי הקובל "**התלונן שנים רבות נגד משפחת לוי, פעל ופועל נגד ההלכה**", כשהוא מפנה לקובץ הלכתי, שעניינו "**איסור פנייה לערכאות...**".

עוד מלין הנאשם, כי הגם שהקובל, לפי הנוטען, הלשין והגיש התנגדות לוועדה בניגוד להלכה, הרי שבעניינו לא הושמעה צפירה (כפי שנוטען שהושמעה כלפי משפחת לוי כסימן לחרם עליה).

מהמכתב עולה כי הנאשם מלין על שהרב מתיר לקובל ולאחרים להתלונן בניגוד להלכה, ואולם למר לוי אסור להתגונן נגד כתב האישום שהוגש נגדו, ורק נגד משפחת לוי הוטל חרם.

אחות הנאשם העידה בהתייחסה למסמך זה, כי מדובר ב-"**מכתב שאנחנו ביקשנו מעורך הדין שלנו שיפנה לרב לפני שתהיה קובלנה פלילית, לפני שהעסק מסתבך. שיוריד את החרם עלינו, שיוריד את כתב האישום נגדנו והעסק הסתבך בגלל ההלשנה של מוזיקנט**" (עמ' 82 לפרוטוקול ש' 25 - 27).

הפרסום השני, מיום 25.10.16 (ת/א2), שכותרתו חשש להוצאת דיבה ולשון הרע, נכתב אף הוא לשיטת הנאשם ואחותו, בניסיון להסרת החרם מעל משפחת לוי. במכתב זה פנה הנאשם אל ראש המועצה האזורית עמק לוד, כדי לברר האם נכונים דברי הרב אשכנזי ולפיהם הוציא לכאורה לשון הרע, וסיפר כי הנאשם מתייזב במועצה אחת לשבוע כדי לכפות הגשת כתבי אישום כנגד תושבי הכפר. הנאשם הסביר כי לקוחותיו הוצגו כמי שממשיכים לפגוע בתושבי הכפר, וכי לכאורה הוא מגיע בכל שבוע וכופה על המועצה להגיש כתבי אישום נגד התושבים, הגם שלטענת הנאשם ההיפך הוא הנכון. במסגרת המכתב ביקש למנוע את המשך הפצת התיזה האמורה, והבהיר כי עמדתו הפוכה מזו שיוחסה לו, וכי הוא מצדיק את ההימנעות מהגשת כתב אישום בגין עבירות בניה חמורות, נגד הקובל, תוך שציון כי הקובל הוא מתלונן סדרתי נגד משפחת לוי, וכי סביר להניח שבגינתו התאפשרה הגשת כתב האישום נגד משפחת לוי מלכתחילה.

הנאשם מלין כי ראש המועצה, אליו ממוען המכתב, העביר את המידע לרב אשכנזי, וכן מפנה אצבע מאשימה כלפי הסגן - ליפשיץ.

הנאשם העיד כי מטרת המכתב לא הייתה פגיעה בקובל, אלא הוכחה שאין אמת בטענה שלקוחותיו פועלים להגשת כתב אישום נגד אחרים.

הפרסום השלישי (ת/4), נמסר ביום 3.12.15 לעו"ד אורית אור מהועדה המקומית לתכנון ובניה עמק לוד, ובמסגרתו נטען כי כתבי האישום המוגשים אינם משקפים את עבירות הבניה הרבות המתבצעות בכפר, אלא את מערכת האינטרסים של יו"ר ועד הכפר בנימין ליפשיץ. נטען כי אלמלא כן, היה מקום להגשת כתבי אישום בגין עבירות בנייה חמורות יותר נגד הרוב המכריע של תושבי הכפר.

הנאשם העיד כי קבע פגישה עם עו"ד אור ומסר לה ידנית את המכתב האמור, במסגרתו ביקש לחזור מכתב האישום כנגד מרשיו.

לדבריו, עסקין במידע שהתקבל מלקוחותיו ונוסח על ידו (ע' 53 ש' 8 - 11).

כן העיד כי במסגרת הבקשה טען לאכיפה בררנית ולצורך כך היה עליו לבסס תשתית ראייתית, ולכן הוגשה רשימה ארוכה של עשרות בעלי עסקים ו/או דיירים שעברו עבירות בנייה, ואולם כנגדם לא הוגש כתב אישום. לדבריו, סבר שאם יצביע על מקרים מועטים בהם לא הוגש כתב אישום, עלולה המועצה להגיש כתב אישום כנגדם, ואולם אם יציג מאות מקרים, לא יוגשו כנגדם כתבי אישום, ויבוטל כתב האישום כנגד מרשיו.

ואכן, במכתב מתייחס הנאשם אל הקובל כאל מלשין, אשר בעצמו ביצע עבירות בנייה ולא הועמד לדין בגינתו. כן מובאות דוגמאות למקרים בהם "הוכשרו" העבירות, דוגמאות במסגרתן מפורטים בתי מגורים ורשימת עסקים, לגביהם נטען כי לא ננקטה מדיניות אכיפה שיוויינית, וכן נטען כי הקובל מונע מתוך נקמה במשפחת לוי.

אשר ל**פרסום הרביעי (ת/5),** תשובת המבקשים להתנגדויות למתן הקלה והיתר בניה, במסמך זה חוזרת משפחת לוי, באמצעות הנאשם, על טענותיה כי ייתכן שהתנגדות משפחת הקובל באה לשרת גורמים שלישיים, קרי את ליפשיץ, וכי

המבקשים הם היחידים שהוגש נגדם כתב אישום בגין בניית של קומה שלישית בביתם.

כן נכתב כי כל עולמו של הקובל נסוב סביב קנאה וצרות עין, כי הוא משקר ביוזעין, וכי בתי המשפט אינם שותפים לצדקנותו המאוסה.

הנאשם העיד לגבי מסמך זה, כי כשמשפחת לוי פנתה בבקשה לקבלת היתר לתוספת הבנייה שנעשתה 12 שנים קודם לכן, הקובל הגיש התנגדות, והפרסום בו מדובר הוא תגובת המשפחה להתנגדות. לפיכך, עסקין במעשה אשר גם אותו עשה במסגרת יצוג לקוחותיו, וכחלק מהליך בועדה לתכנון ובניה.

הנה כי כן, טענות משפחת לוי, באמצעות הנאשם, נפרשו על פני המסמכים השונים, ובהן טענותיהם כי כתב האישום הוגש כנגדם באופן מפלה ולא ענייני, עקב סכסוך סביב בית הספר למלאכה, וסביב הפסקת כהונתו של ליפשיץ כיו"ר הכפר. כן נטענה במסמכים גרסת הלקוחות, לפיה כתב האישום הוגש בעקבות תלונותיו של הקובל, וכי ייתכן שהקובל אף הופעל על ידי גורמים אחרים.

לעדות הנאשם, באותה עת סברה המשפחה כי הקובל הלשין עליהם, לשיטתם מאחר שהוא מסייע לליפשיץ או לאדם אחר להתנכל להם, ולכן היה חשוב להם לציין את העובדה שהקובל הלשין עליהם, וחרף זאת הועדה לא פועלת כנגדו. נטען כי אם הן הקובל והן משפחת לוי מלשינים, לא ברור מדוע הוטל חרם על משפחת לוי בלבד. לשיטתם, בהבחנה זו טמונה ההוכחה כי החרם שהוטל עליהם אינו נובע מהיותם מלשינים לכאורה, אלא ממניע אחר, הקשור ברב אשכנזי (עמ' 43 ש' 32 - 34 ועמ' 44 ש' 1 - 3). כן הבהיר הנאשם כי לא היתה לפגוע אלא להסיר התנגדות שהוגשה משיקולים זרים.

טענת היצוג והעמדתו לדין של עורך דין הפועל בשם לקוחותיו

משפורטו טענות הנאשם בכל הנוגע למכתבים עצמם, אעבור לדון בטענתו העקרונית אשר להעמדתם לדין של עורכי דין בגין פעולות אותן ביצעו בשם לקוחותיהם, ובישום טענה זו על המקרה שבפניי.

הנאשם טען כי כמדיניות שיפוטית, אין לאפשר הגשת תביעות כנגד עורכי דין אשר לניסוח כתבי טענות על ידם, על מנת שלא לרפות את ידיהם בשירות אותו הם מעניקים ללקוחותיהם.

נטען כי כל טענה אותה טען במסגרת המסמכים הנידונים, ובכללה ייחוס ההלשנה לקובל, נמסרה לו על ידי לקוחותיו, וכי לו עצמו אין ידיעה אישית לגבי העובדות הנטענות במסמכים אלו.

במסגרת עבודתו המשפטית הביא את דבר לקוחותיו בפני הגורמים הרלבנטיים, ללא הבעת דעה עצמאית, ובהיעדר כל ידיעה אישית או יריבות עם הקובל.

הוא הבהיר כי אינו גר בכפר חב"ד, אינו חלק מהסכסוך המתנהל ומחיי הקהילה שם, ולפיכך אינו יודע אם טענות

לקוחותיו אמת הן, אם לאו.

משלעמדת משפחת לוי, כתב האישום נגדה הוא פרי נקמה של ליפשיץ, בשל המחלוקת לגבי בית הספר למלאכה (עמ' 50 ש' 16, עמ' 53 ש' 32), הרי שהיה עליו להביא כבא כוחם, בפני הגורמים הרלוונטים את דבריהם.

עוד הבהיר הנאשם, כי אינו יודע מה נכון ומה לא, וכי בהתאם לכללי האתיקה של לשכת עורכי הדין, המחייבים אותו לפעול במסירות וללא מורא, עליו לייצג את לקוחותיו נאמנה, ואין לו יכולת לדעת מה נכון בגרסתם ומה לא, ובהמשך - **"זו הגרסה שלהם. מי אמר שהיא לא נכונה, דרך אגב? בגלל שהלקוח שלך מכחיש?"** (עמ' 55 ש' 29 וכן באותו עמ' ש' 21 - 26). הוא הבהיר כי המסקנות במסמכים הן מסקנות לקוחותיו.

כן, העיד: **"זה ההיגיון, זה מה שכתוב פה, אף אחד לא רצה לפגוע בו ואין לי כל עניין אם הלשין או לא אבל זו התחושה שלהם. אמרו להם שהוא מלשין סדרתי... אם זה נכון או לא - לא מעניין אותי וזה לא רלוונטי. זו הגרסה שלהם"** (עמוד 63 ש' 24).

וכן - **"יש דברים שעורך דין יודע מבחינה משפטית, יש מצבים שעורך דין משתמש בניסוח, אבל אני שמעולם לא הייתי בבית של יצחק (קרי - הקובל, א.ד.). זולת יולי, וזה ישבתי רק בסלון, לא יודע כלום על עבירות הבניה שלו, לא יודע שום דבר, אני לא יודע על עבירות הבניה של ליפשיץ, אני לא מכיר את המשחטה, לא מכיר את הבית של ההורים שלו, לא הכרתי את ההורים של אשכנזי ושום דבר.."** (ר' דברים דומים גם בעמ' 53 ש' 22 - 25 ובעמ' 50 ש' 13, בעמ' 75 ש' 29 ובעמ' 76 ש' 22 - 23 ועוד ועוד).

כן הסביר - **"איזה אינטרס יש לי לכתוב שהוא מלשין? בכלל לא הכרתי אותו, לא ראיתי אותו מעולם, אין לי שום סכסוך איתו והוא אישר את זה... מי שמצפה שבהליך פלילי עורך דין יימנע מלטעון בשם הלקוחות שלו שכתב האישום נגדם הוגש מתוך נקמה, הוא פושע. זה לא תפקידו של עורך הדין להגדיר את הטענות העובדתיות של הלקוחות שלו, הוא יכול לעטוף אותן במסכת משפטית, אבל טענה מהותית כזו שאומרת "הדבקתם לנו כתם של הלשנה, הטלתם עלינו חרם בטענה שאנו מלשינים והנה מוכח שהשכן שלנו שהלשין נגדנו- נגדו לא עשיתם כלום"- זו טענה שאמורה הייתה להתמודד עם החרם"** (ע' 65 ש' 26-34).

לא למותר לציין בהקשר זה, כי עדויות אחות הנאשם וחתנה, מר מנדי מלמד, תומכות בטענת הנאשם לפיה בני המשפחה אכן סברו שהקובל הלשין עליהם. לפיכך, אין בידי לקבל את תיזת הקובל, לפיה ידע הנאשם כי האמור במכתביו אינו אמת (ר' לענין זה את עדות מנדי מלמד, אשר לדברים שנאמרו לו במועצה, והבנתו מדברים אלו כמו גם משיחה ישירה שלו עם הקובל, כי הקובל הוא מתלונן סדרתי וכי הלשין עליהם). דברים דומים העידה גם אחות הנאשם, כשטענה כי הפקח הגיע רק לביתם, בשל ההלשנה. היא העידה כי במכתב צוין כי מדובר בהלשנה, כדי להצביע על התנכלות, ללא כוונת פגיעה (עמ' 83 לפרוטוקול ש' 2). כן ייחסה לקובל את הגשת כתב האישום כנגדה (עמ' 90 ש' 1).

הקובל עצמו, אשר הכחיש את המיוחס לו על ידי משפחת לוי (עמ' 15 ש' 33 - 34), אישר שהבין מהמסמכים כי לשיטת

משפחת לוי, אילולא פעל נגדם, לא היה מוגש נגדם כתב האישום (עמ' 6 ש' 3 - 4).

לצד האמור, טען הנאשם, כי בתי המשפט קבעו לא אחת שכמדיניות משפטית אין לאפשר הגשת תביעות נגד עורכי דין, בטענה להוצאת לשון הרע במסמכים אשר נכתבו בשם הלקוח.

כך, צוין בת"א (שלום ת"א) 34543-07, **אוזן נ' ווידיסלבסקי**, ניתן ביום 22.11.09 (פורסם בנבו), כי לא יהא זה ראוי להטיל על עורך דין אחריות בגין לשון הרע, אם הוא כותב מכתב המהווה לשון הרע, בשם לקוחו ועל פי הרשאתו.

כן ראה בהקשר זה ת"א (שלום ת"א) 41839-04-16, **גוטר נ' סידי**, ניתן ביום 6.3.18 (פורסם בנבו), במסגרתו צוין כי הגשת תביעה אישית כנגד עורך דין בטענה להוצאת לשון הרע, בגין מכתב אותו כתב בשם לקוח, אינה עולה בקנה אחד עם האינטרס הציבורי, המבקש להבטיח ייצוג לקוחות ללא מורא.

אשר לפעולות הנאשם הנידונות בפניי, נטען הן על ידי הנאשם והן על ידי אחותו - הלקוחה, כי לדעתם הקובלנה הוגשה כדי "לסלק" את הנאשם מייצוגם בהתדיינות נוספות במסגרתן מיוצגים לקוחותיו על ידו, ומהווה לפיכך שימוש לרעה בהליכי המשפט.

לא למותר לציין בהקשר זה כי אין המדובר בייצוג של לקוח מן השורה, אלא בייצוג אחותו של הנאשם. בנסיבות אלו, ניכר היה לאורך ההליך כולו, כי לנאשם מעורבות רגשית החורגת ממעורבותו של עורך דין המייצג לקוח שאינו בן משפחה קרוב.

משכך, דומה כי אכן לפרקים הזדהה הנאשם עם הסכסוך של אחותו, והוא פעל לעיתים גם מבלי לקבל את אישור אחותו ובעלה לכל מכתב אותו שלח.

כך, העיד הנאשם כי מאחר שמשפחת לוי נתונה תחת חרם בכפר חב"ד, לא יכולה הייתה המשפחה לטעון באופן עצמאי חלק מהטענות, ולפיכך טען את הטענות במקומה.

לדבריו - **"אישרתי לך כבר, אני הגשתי את התלונות הללו, במשך 4 חודשים סרבו להגישם, עד שאמרתי למשפחת לוי ביום אחד - "די, אתם לא רוצים להגיש את זה, אני אגיש"** (ע' 72 ש' 16-17).

עירוב הגבולות שבין מייצג ללקוחותיו בא לידי ביטוי גם בהודאת הנאשם כי הגיש עתירה בשמו לועדה לתכנון ובנייה, שלא בשם לקוחותיו (ר' ת/9), ובהודאתו כי פנה ישירות בבקשה להגיש כתב אישום נגד הקובל, שלא בשם לקוחותיו.

הנאשם העיד כי הליון על שלפשיץ נושא בשני תפקידים בניגוד לחוק, וכתוצאה מפנייתו, נותר ליפשיץ בתפקיד במועצה האזורית בלבד. הוא העיד על כך - **"ליפשיץ סבר בטעות שההדחה שלו מיו"ר וועד כפר חב"ד באה בגללם וזה פשוט לא נכון, זה מהלך שלי"**.

ועם זאת, בחינה מהותית של מערכת היחסים ושל העדויות מביאה למסקנה כי כל אותן פעולות נעשו הלכה למעשה עבור לקוחותיו. הנאשם העיד כי חלק מהמסמכים נכתב בשמו וחלק בשם לקוחותיו, אך לגופו של ענין, נהיר כי בקשה לחזרה מאישום, לדוגמא, הוגשה באופן מהותי בשם מי שהוגש נגדו כתב האישום, ולא מתוך אינטרס פרטי של הנאשם.

אכן, שעה שעורך הדין פועל באופן עצמאי, עסקין בהתנהלות חריגה בעת ייצוג. ואולם חרף זאת, נהיר כי אף כאשר פעל כך הנאשם, הוא פעל למען אחותו ובעלה, ולא לשם מניע או אינטרס פרטיים שלו, ולפיכך המסקנה היא כי עדיין חוסה מכלול פעולותיו תחת כלל הפעולות המתבצעות עבור הלקוח.

עוד יאמר, כי האחות אישרה כי המסמכים שהוצגו לה הם מסמכים אותם ביקשו היא ובעלה מהנאשם להגיש בשמם (עמ' 82 ש' 18).

בנסיבות אלו, איני מקבלת את טענת הקובל כי הנאשם פעל לעיתים בניגוד לדעת לקוחותיו. מהראיות עלה כאמור, כי כל שעשה, היה לשיטתו ולשיטת אחותו - לטובת לקוחותיו, אף אם פעל לעיתים באופן עצמאי ומבלי ליידע את לקוחותיו.

הנאשם העיד כי - **"בכפר חב"ד המשפט הוא כזה, עורך הדין אמרני זה משפחת לוי ומשפחת לוי זה עורך הדין אמרני"** (עמ' 77 ש' 16 - 17). אף הקובל העיד, משנשאל מדוע הוגשה הקובלנה כנגד הנאשם - **"אני מזהה אותך כמוביל המאבק. עמי בגדול טיפוס שקט שנתון בשליטה של אשתו, אחותך, והמוח המוביל זה אתה..."** (עמ' 25 ש' 26 - 27), וכן - **"אותך אני מזהה כטראבל-מייקר העיקרי..."** (עמ' 26 ש' 2-3), ואולם אין בכך כדי לגרוע מהעובדה שאף אם עסקין במייצג לוחמני ואף בוטה - עסקין במי שפעל כמייצג, ולא בשמו שלו.

הקובל אף אישר כי אין בינו לבין הנאשם סכסוך אישי, וכי הרקע להיכרותם היא משפחת לוי. הוא אמנם טען כי לנאשם קיימים מקורות מידע שאינם רק משפחת לוי, אך לא תמך דברים אלו בראיות.

ניכר כי הקובל מבין שהלכה למעשה, הנאשם פועל כמייצג, אף אם לוחמני ועיקש. כך, העיד - **"אתם רוצים לגמור את הסכסוך בתנאים שלכם, אתה כמייצג והם בתור זה, אתה תילחם על כתב האישום הזה עכשיו עד טיפת הדם האחרונה, אתה לא מוכן להתכופף והם לא מוכנים להתכופף..."** (עמ' 29 ש' 8 - 10, ההדגשה שלי - א.ד.). כן השיב על השאלה - **"כלומר לדעתך אם משפחת לוי רוצה לסיים את הקרב נגדך..."** - **"הם צריכים לברוח ממך"** (עמ' 27 ש' 23 - 32).

גרסתו של הנאשם באשר לכך שפעולותיו נעשו בשם לקוחותיו, וכן באשר לכך שהמניע לקובלנה הוא רצון לרפות את ידיו ולהביאו לחדול מיצוג אחותו, נתמכה בעדות אחותו, אשר העידה כי מטרת הקובלנה היא לגרום לנאשם שלא לייצגה עוד (עמ' 83 ש' 18), וכי מעשיו נעשו בשמה - **"אני אומרת שהוא מלשין, במקום לתבוע אותי אתה תובע אותו? מה הוא קשור להליך? הוא גר באלקנה, הוא מכיר את יצחק? הוא ניזון ממה שאני אומרת לו. זה הזוי שאנחנו נמצאים כאן, כל מידע שיש לו זה ממני"** (עמ' 83 ש' 19 - 21).

כן העידה - "מה אתה טענת כל הזמן? שהוא הפה שלי. אם מאשימים אותו - מאשימים אותי" (עמ' 85 ש' 9).

ובהמשך: "הוא לא גר בכפר חב"ד, הנזק הוא שלי. הוא הלך לאלקנה, אכפת לו מה יפרח אומר עליו? אשכנזי? אני הקורבן פה. ביקשתי מעורך הדין שיפנה לרב אשכנזי וירגיע את החרם. כנראה שעורך הדין שפר עודד אותו להמשיך" (עמ' 85 ש' 12 - 15).

כאן המקום להזכיר את הביקורת שנשמעה על מוסד הקובלנה הפלילית כולו, וביתר שאת, כאשר בפני קובל כדוגמת הקובל שבפני עומדות אפשרויות חוקיות פשוטות מזו בה נקט, ובראשן - הגשת תביעה אזרחית.

הצעת חוק סדר הדין הפלילי (תיקון מס' 67)(ביטול קובלנה), תשע"א-2011, מציינת בדברי הסבר את השיקולים שהביאו להצעה לבטל את מוסד הקובלנה הפלילית, ובהם בין היתר התפתחויות חקיקתיות, בכללן חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, והחשש כי האפשרות של אדם פרטי להעמיד אדם אחר בסיכון להרשעה פלילית, עלולה להוות פגיעה בזכותו של הנאשם להליך הוגן.

ואכן, השופט נאור הביעה תמיכה בביטול המוסד, במסגרת רע"פ 1955/12, **נמרי נ' בנימיני ואח'**, ניתן ביום 9.5.13 (פורסם בנבו).

דברים אלו יפים ביתר שאת עת עוסקת הקובלנה בעבירה של חוק איסור לשון הרע, בה נדרש להוכיח גם רכיב של כוונה, להבדיל מהדרישות לשם ביסוס עוולה אזרחית. בתי המשפט עמדו בהקשר זה על הנפקות המורכבת שיש להטלת אחריות בפלילים על אדם, במסגרת דיני לשון הרע, המגבילים את חופש הביטוי, על חשיבותו הרבה ומעמדו החוקתי. יפים לעניין זה דברי השופט גולדברג בע"פ 677/83, **בורוכוב נ' יפת**, ניתן ביום 1.8.85 (פורסם בנבו):

"טשטוש ההבחנה בין העבירה לעוולה, תוך הרחבת היקפה של העבירה, יפר את האיזון, שאותו ביקש המחוקק להשיג, בין חופש הביטוי מצד אחד לבין הזכות לשם טוב מצד אחר. שכן פירוש אשר כזה יגביל בהכרח את חופש הביטוי כתוצאה נגזרת מהחשש, שיעלה בלבו של המבקש לפרסם, להסתבך בעבירה פלילית וללקות בסנקציה שבצדה. וכפי שציין השופט שמגר (כתוארו אז) בע"פ 723/74 [2], בעמ' 295: "חופש הביטוי והוראת חוק הבאה להגבילו אינם בעלי מעמד שווה-ערך וזהה, אלא במידה והדבר מתיישב עם הכתוב יש להעדיף את קיומה של הזכות בכל עת על הוראת חוק בה טמונה מגמה להגבלתה".

באותו ענין עמד השופט ברק על משמעותה של הזכות לחופש הביטוי, ועל החובה לתחם את ההגבלה על חופש הביטוי בגבולות מדויקים.

ברע"פ 9818/01 **שמעון ביטון נ' ציון סולטן**, נט(6) 554, אשר עסק אף הוא בקובלנה פלילית בתחום לשון הרע, צוין -

"שימוש בכלי הפלילי בתחום זה בידי פרטים עשוי להיות מנוצל לרעה למטרות שאינן עולות בקנה אחד עם האינטרס חברתי הכולל. ראוי שנבחן במקרים אלה אם לא חל בהם עירוב תחומים העולה כדי שימוש לא ראוי בהליך הפלילי. עלינו לבחון בקפידה: האומנם האינטרס הנסוג במקרה זה מפני חופש הביטוי הוא אכן אינטרס ציבורי, או שמא זכותו הפרטית של אדם לשמו הטוב".

גם באותו ענין הוטעם כי יש לצמצם את פריסת הוראות הדין הפלילי הפוגעות בחופש הביטוי, וכי דרך המלך כאשר מדובר ב"עימות" בין אזרחים היא להסתפק בסעד האזרחי בעוולת לשון הרע ולא להרחיב את תחולת הסנקציה הפלילית.

נוכח דברים אלו, ניכרת בפסיקה המגמה לצמצם גבולותיהן של קובלנות באשר הן. כך, בע"פ 2124/91, **רון נ' כור תעשיות בע"מ**, פ"ד מז(5) 289, הובהר כי אף אם לנפגע יש אינטרס רב יותר בהשלטת שלטון החוק מאשר לרשות ציבורית, עדיין על ההליך לשקף גם אינטרס ציבורי ראוי.

במסגרת עק"פ 53255-06-16, **מצליח ואח' נ' שפירא ואח'**, ניתן ביום 30.4.17 (פורסם בנבו), נידון ביטול קובלנה פלילית מחמת הגנה מן הצדק. בית המשפט המחוזי הדגיש כי בפסיקה הובע חשש מפני שימוש בקובלנה ככלי ניגוח במאבק אזרחי, וכי הרושם הוא שההליך הפלילי שימש בידי המערערים כמנוף לקידום טענותיהם הכספיות (ראה קביעה דומה גם בע"א (מחוזי חיפה) 11339-02-16, **פריבאי נ' שמרלינג**, ניתן ביום 14.6.16 (פורסם בנבו), במסגרתו התייחס בית המשפט לתכלית להגשתה של קובלנה, וקבע כי באותו ענין עסקינן היה בשימוש לרעה בהליכי המשפט).

לא למותר לציין כי הקובלנה הנידונה בפניי היא העתק כמעט מושלם של קובלנה קודמת אשר הוגשה על ידי הקובל (נ/1), ואשר נמחקה בנסיבות שלא הובררו לחלוטין. אין חולק כי הקובל עצמו לא נכח בעת הדיון בו נמחקה הקובלנה, ולפיכך גרסתו באשר לדברים שנאמרו בדיון הינה בבחינת עדות שמועה. מפי הנאשם נלמד כי לאחר מחיקת הקובלנה לא פרסם דבר חדש נגד הקובל, ולפיכך טען כי הגשת הקובלנה מחדש מלמדת על היותה כלי בידי הקובל או אחרים.

אחות הנאשם, אשר לדבריה נכחה בעת מחיקת הקובלנה הקודמת, העידה כי הקובל הסכים באמצעות בא כוחו למחוק את הקובלנה ככל שהיא ובעלה יאשרו כי לא הלשין, וחרף העובדה שהם לא הסכימו לתנאי זה, נמחקה הקובלנה.

הקובל עצמו, משנשאל מדוע הוגשה הקובלנה מחדש, העיד כי זו הוגשה משום ש- **"המשכתם להתעלל בי בנושא של הגנ"**, והסביר כי הוא רואה בנאשם בא כוח של משפחת לוי, וסבור שצריך לשים סוף **"להתעללויות שלכם כלפיי"**, באופן המלמד אף הוא על הקושי בנקיטת הליך משפטי כנגד מייצג, בגין סכסוך בו מעורבים הקובל ולקוחות המייצג.

מורכבות נוספת של הסכסוך, כרוכה בזהות המייצגים. על זהות הנאשם, ומורכבות יצוגו כאחיה של הלקוחה, עמדתי לעיל.

לא ניתן מן העבר השני להתעלם מטענות הנאשם ואחותו באשר לאינטרסים אותם משרת גם ב"כ הקובל, אשר לטענתם אינם אינטרסים של הלקוח שלו.

הקובל העיד כי ב"כ הקובל מייצג את ליפשיץ בהליך אחר, וחלק מהשאלות שנשאל בעת חקירתו הנגדית נועדו לספק לב"כ הקובל מידע עבור הליכים אחרים, ומהווה לפיכך שימוש לרעה בהליכי המשפט.

במסגרת חקירתו הנגדית, אף הטיח הנאשם בב"כ הקובל כי אינו פועל עוד כמייצג אלא כמייצר הליכים משפטיים, כדוגמת קובלנה זו (עמ' 46 ש' 13 - 16). כן טען, בהתבסס על נ/2, כי ב"כ הקובל קיבל לידי לפחות את אחד מהמסמכים הנדונים ישירות מהנמען, והוא שהעבירם לקובל עצמו, ומכאן נלמד, לטענת הנאשם, כי הקובל עצמו לא התכוון להגיש את הקובלנה, אלא הופעל על ידי אחרים.

גם האחות העידה באשר למעורבות הרבה של ב"כ הקובל, כי לשיטתה מי שהפעיל את הקובל הם בא כוחו וליפשיץ: **"...הם חיפשו אדם ממורמר שעסוק במה שאחרים עושים ולא בשלו, הם השתמשו בו, לקחו אותו ואת אשתו, הם כתבו מכתבים והם רק חתמו..."** (עמ' 90 ש' 9 - 10).

בנוסף, לדבריה, הרב אשכנזי ביקש מהם להחליף את עורך הדין שלהם, הנאשם, שכן הוא **"עושה לנו בעיות..."** (עמ' 83 ש' 28).

כן העידה שבא כוחו של הקובל הוא ששכנע אותו להלשין "ולתפור" להם תיק, כי הקובל קיבל תמורת התנהלותו זו טובות בבית הספר למלאכה, שעה שאת האחרים מפנים מהמקום (ר' בהקשר זה את הודאת הקובל בחקירתו הנוספת מיום 14.1.20, כי השטח העומד לרשותו בבית הספר למלאכה הוגדל לאחרונה מ-30 מ' בעוד 165 מ'). כן טענה האחות כי בא כח הקובל משתמש בקובל, כשהוא מייצג את הרב מאיר אשכנזי ומייעץ לכולם כיצד להרע לבני משפחתה (עמ' 86 ש' 7 - 12 ועמ' 84 ש' 28 - 30).

מסקנת ביניים

נוכח המכלול האמור - בהתחשב במדיניות הפסיקה באשר להגשת קובלנות פרטיות בכלל, ובאופן פרטני באשר להגשת קובלנות בגין חוק איסור לשון הרע; בהתחשב באופי הקשר שבין הקובל לנאשם, נוכח מסקנתי כי הנאשם פעל כמייצג במסגרת הפרסומים השונים, ונוכח העובדה לפיה הקובלנה שבפניי מהווה חלק בלבד משלל ההליכים המתנהלים בין הצדדים, כאשר בהתאם להלכה, אל להליך הפלילי להוות חלק מארגז הכלים בו עושים הצדדים שימוש במסגרת ההליכים המתנהלים ביניהם - באתי לכלל מסקנה כי לא היה מקום להגשת קובלנה פלילית כנגד הנאשם, ולהעמידו בסכנה להרשעה פלילית, עת פעל עבור לקוחותיו כמתואר לעיל.

בוודאי נכון הדבר שעה שעסקינן בסכסוך בעל אופי פרטי בין פוגע לנפגע, בדרגת חומרה לא גבוהה, וכאשר ניתן להגשים את האינטרס הציבורי אף באמצעות תביעה אזרחית.

נוכח המסקנה האמורה, מתייתר הדיון בסוגיות רבות נוספות אשר נטענו על ידי הצדדים. עם זאת, מצאתי כי לגבי חלק מהסוגיות יש מקום להרחיב, שכן ניתוחן הראיתי מביא אף הוא למסקנה כי יש להורות על זיכוי

הנאשם בדין, אף בהתעלם מהמסקנה המפורטת לעיל, אשר עניינה בשיקולי מדיניות.

אזכיר, כי עבירת לשון הרע מוגדרת בסעיף 6 בחוק כך:

"המפרסם לשון הרע, בכוונה לפגוע, לשני בני אדם או יותר זולת הנפגע, דינו - מאסר שנה אחת".

משכך, העבירה מצריכה הוכחת שלושה יסודות: פרסום לשניים או יותר, לשון הרע וכוונה לפגוע.

אשר לשאלה האם הדברים המיוחסים לקובל בפרסומים מהווים לשון הרע, ואם נפגע מהם הקובל, הרי שהקובל העיד כי בשל מעמדו בכפר ומקצועו, התייחסות אליו כאל מלשין ו"מוסר" מטילה עליו כתם וייתכן שאף פוגעת בפרנסתו (עמ' 18 ש' 20 - 21).

אף הנאשם מודה (ס' 15 לסיכומים), כי יחוס טענה בתוך קהילתו של אדם, ביתר שאת בקהילה חרדית, כי הלשין נגד אחרים ופעל בניגוד להלכה, מהווה לשון הרע. לפיכך, התמקד הנאשם בסיכומיו ביסודות הפרסום והכוונה לפגוע, ואף אני אתייחס תחילה, במסגרת הניתוח הראייתי, ליסוד הפרסום.

יסוד הפרסום

יאמר כבר עתה, כי בחינת מכלול הראיות מביאה למסקנה כי לא הוכח יסוד הפרסום לשניים או יותר, וספק בעיניי אם אכן המסמכים הופצו ברחבי הכפר כטענת הקובל, כפי שיפורט להלן.

הקובל העיד כי המסמכים הופצו בכפר, בווטסאפ ובדואר אלקטרוני, "**בתפוצת נאט"ו**" (עמ' 2 ש' 25 - 26), אולם כשעומת עם הטענה שמחומר הראיות עולה כי בא כוחו קיבל את **המכתב הראשון** מהרב אשכנזי, השיב שזה לא משנה ממי קיבל אותו (עמ' 21 ש' 14).

מנגד, הנאשם טען כי אף לא אחד מהמסמכים אותם כתב הופץ על ידו, וכי לפיכך לא מתקיים רכיב הפרסום לשניים או יותר, הנדרש להוכחה בהתאם לחוק.

לדבריו, גורמים שונים בכפר חב"ד הם שהפיצו את המסמכים, מתוך כוונה להוסיף ולפגוע בבני משפחת לוי.

תימוכין מסויימים לטענה זו מצויים בנ/2, זכ"ד אותו כתב ב"כ הקובל, ממנו עולה כי במסגרת פגישה של ב"כ הקובל בכפר חב"ד עם הרב אשכנזי, מסר הרב לב"כ הקובל את הפרסום האמור.

כך או כך, הנאשם העיד כי נמנע מפרסום המסמכים אותם כתב, ברבים, ולפיכך מסר את הפרסום הראשון, בשם גיסו

לרב אשכנזי, כבקשה להסרת החרם. לדבריו, העביר את המכתב לרב אשכנזי בביתו, במעטפה סגורה, ונסע לשם כך עשרות ק"מ.

אחות הנאשם העידה בהתייחס לטענה בדבר הפצת הפרסומים, כי אף אחד מהם לא הופץ, וכי הופצה אך רשימת עבירות הבנייה שביצעו אחרים, ואשר הוגשה על ידי בא כוחה בשמה, וגרמה לחרם כנגדה וכנגד בני משפחתה. היא הפנתה אצבע מאשימה לב"כ הקובל, המייצג גורמים נוספים לטענתה, וטענה שהוא העביר את החומרים (עמ' 83 ש' 25 - 26).

גם חתנה של משפחת לוי, מר מנדי מלמד, העיד מטעם ההגנה כי המסמכים הנידונים לא הופצו בכפר, וכי הופצה רק רשימת חריגות הבנייה (אותה הגישה המשפחה באמצעות הנאשם, לצורך הוכחת טענותיה בדבר אכיפה בררנית). לדבריו, הוא חבר בקבוצות ווטסאפ רבות בכפר, ולכן לו היו מופצים המסמכים נשוא הקובלנה, היה יודע דבר הפצתם (עמ' 80).

בנסיבות אלו, מוצאת אני ממש בטענה לפיה העברת מכתב הנאשם ע"י הרב אשכנזי לב"כ הקובל, מקימה לכל הפחות ספק בשאלת זהותו של מבצע הפרסום, אף אם איני מוצאת לקבוע כי את ההפצה עשו הקובל או בא כוחו.

בהתחשב בעדויות הנאשם, אחותו וחתנה, כי המסמכים לא הופצו בכפר, אל מול עדותו היחידה של הקובל כי כך נעשה, ומשלא הובאו ראיות כלשהן לתמוך בטענת הקובל, הרי שאין מנוס מקביעה כי לא הוכח בפניי כי המסמכים הופצו ברבים, ובוודאי שלא הוכח כי ככל שכן נעשה, נעשה הדבר על ידי הנאשם או מי מטעמו.

מסקנה זו יפה ביחס לכל אחד מהמסמכים הנטענים.

כך, אשר לרכיב הפרסום של **המסמך השני** (ת/א2), מיום 25.10.16, העיד הנאשם כי שלח את המכתב באמצעות הפקס למזכירתו של ראש המועצה, שכן לא ניתן להגיע לראש המועצה באופן עצמאי. לעדותו, עשה כל שביכולתו כדי להבהיר ולוודא שהפרסום יגיע למכותב בלבד, ולא פרסמו בראש חוצות, כפי שהיה נוהג לו רצה לפגוע. הוא העיד: **"אמרתי לה כתבתי במפורש אישי לנמען בלבד, כתבתי, ביקשתי ממנה שהמכתב לא יופץ לשום גורם אחר, היא הבטיחה לי ואפילו כתבתי בכתב ידי שביקשתי שזה יגיע אך ורק אליו ולא לשום גורם אחר..."** (עמ' 45 ש' 2 - 4).

כן טען הנאשם כי לא הוכח שגורמים מעבר לראש המועצה קיבלו את המכתב, ושכוונת החוק לא הייתה למנוע נגישות אל בעלי תפקידים, אליהם לא ניתן להגיע ישירות.

בנסיבות אלו, אין בידי לקבל את טענת הקובל לפיה בפנייה לרשות ציבורית קיימת חזקת תפוצה, שכן כאשר עסקינן בגורמים אליהם לא ניתן לפנות באופן ישיר, עלולה החזקה הנטענת לסכל את האפשרות לשטוח טענות באופן מלא. אין בכך משום עידוד לשטיחת הטענות באופן בוטה ומבזה, ואולם סבורתי כי יש לפרש את יסוד הפרסום בצמצום בנסיבות

האמורות, לבל יתפרש כי כאשר לא ניתן לפנות אל גורם מסוים באופן ישיר, תוחזק הפנייה תמיד כפנייה שנעשתה תוך פרסום.

בסוגיה זו אפנה לרע"פ 3742/18 **פלוני נ' פלוני**, ניתן ביום 25.7.18 (פורסם בנבו) (להלן: "רע"פ פלוני"), במסגרתו התקבלה העמדה כי ניתן לראות בועדת האתיקה של לשכת עורכי הדין כאדם אחד, שכן זהו הפירוש המקל עם הנאשם, ומטעמים של איזון הפגיעה של חוק איסור לשון הרע בחופש הביטוי.

בנסיבות תיק זה, משהעיד הנאשם כי ביקש מפורשות ממזכירת ראש המועצה שלא להפיץ את המכתב לגורם כלשהו, ועדותו זו לא נסתרה - לא הוכח לפיכך יסוד הפרסום.

כאמור לעיל בכל הנוגע למכלול הפעולות אותן ביצע הנאשם - אין בידי לקבל את טענת הקובל כי המכתב נכתב בשם הנאשם עצמו ולא בשם לקוחותיו. הגם שהנאשם אכן מתייחס במכתב ללשון הרע שלכאורה הוצאה כלפיו, הרי שההקשר הנכון של האמור במכתב מלמד כי כעדות הנאשם ואחותו, משנטען כי הנאשם, כבא כוחם של לקוחותיו, מתייצב מדי יום בועדה ודורש הגשת כתבי אישום נגד אחרים, נעשתה הפנייה האמורה כדי להבהיר כי לא כך הדבר. בכך משרתת הפנייה את הלקוחות עצמם (ר' עדות האחות בהקשר זה בעמ' 82 ש' 21 - 23).

אשר למסמך השלישי, הסכים הקובל בסיכומיו כי ניתן להגדיר מכתב זה כחלק מהליך משפטי (ס' 51(4) לסיכומים), הגם שנטען כי הקובל אינו חלק מאותו הליך משפטי, וכי כל שנאמר בפנייה זו על הקובל הינו מחוץ לענין ולהקשר. בסוגיה זו אציין כי ברע"א 1104/07, **עו"ד פואד ח'יר נ' עו"ד עודד גיל**, ניתן ביום 19.8.09 (פורסם בנבו), נקבע כי ההגנה שבסעיף 13(5) בחוק איסור לשון הרע חלה גם על כל צעד שננקט בקשר עם ההליך, וכי הגנה מוחלטת, ולכן גם פרסום כוזב שנעשה בזדון, יהא מוגן בתנאי הסעיף. לפיכך, אין בידי לקבל את טענת הקובל באשר לצורך בהצדקה להתייחסות לקובל במסגרת המסמך.

אשר למסמך הרביעי, הרי שלטענת הקובל, הועדה אליה נשלח המכתב מורכבת ממספר אנשים. עם זאת, בהתבסס על האמור ברע"פ פלוני, כמבואר לעיל, **נמצא כי לא הוכח רכיב הפרסום בהתייחס לאף לא אחד מהמסמכים נושאי הקובלנה, ולפיכך - די במסקנה זו, כדי להביא לבדה לזיכוי הנאשם.**

טענות נוספות

נוכח מסקנתי לפיה לא היה מקום להאשים את הנאשם בגין כתיבת המסמכים עבור לקוחותיו, אין מקום כאמור להרחיב באשר לטענות נוספות. ועם זאת, אציין כי לאחר ששמעתי את פרשת ההגנה, באתי לכלל מסקנה כי צודק הנאשם גם בטענותיו באשר לנוסח הקובלנה.

הנאשם טען כי הקובלנה אינה מייחסת לו הוצאת לשון הרע לגבי שני הפרסומים הראשונים. נטען כי כתב האישום הוא המסד והטפחות של ההליך הפלילי, ומשלא נטען על ידי הקובל מפורשות כי פרסום מסוים מהווה לשון הרע, הרי שלא ניתן להרשיעו בכך.

יאמר תחילה, כי אכן סעיף 5 בקובלנה, מייחס הוצאת לשון הרע אך לשני המסמכים האחרונים.

הנאשם טען טענה זו גם בסיום פרשת התביעה, במסגרת טענת "אין להשיב לאשמה", ובאותה עת דחיתי את הטענה, תוך שציינתי כי ניתן לסווג את הטענה כטכנית, נכון לאותו שלב, וכי מבלי לקבוע מסמרות, אין בטענה כדי להכריע לעבר קבלת טענות הנאשם.

עם זאת, משהקובל לא התייחס בתגובתו לטענת "אין להשיב לאשמה" לדברים אלו של הנאשם, ומשלא ניצל אף את פרשת ההגנה, את סיכומי, ואף את תגובתו לסיכומי הנאשם, כדי להתייחס לטענה האמורה ולתקן את הקובלנה או להבהיר את הדברים, אני סבורה כי בעת הזו, מן הראוי לקבל את עמדת הנאשם גם בסוגיה זו.

בהתאם להלכה, כתב האישום מגדיר את מסגרת ההליך, את המסד העובדתי, הוראות החיקוק והעדים, ועל העובדות לפרט את סיפור המעשה. משלא ניצל הקובל את ההזדמנויות האמורות כדי להבהיר את שמיוחס לנאשם - אין להרשיע את הנאשם בגין פרסומים לגביהם לא יוחסה לו מלכתחילה הוצאת לשון הרע.

אף באשר לרכיב **הכוונה לפגוע בקובל**, אציין בבחינת למעלה מהצורך, כי הנאשם הבהיר בעדותו כי כתב את הדברים כנגד הקובל שלא מתוך כוונה שלו לפגוע בהם, אלא מתוך רצון להוכיח כי רשויות הכפר וגורמי אכיפת דיני התכנון והבניה, פעלו בדרך של אכיפה בררנית.

מסמכים שונים אשר הוגשו במהלך הבאת הראיות מלמדים כי הנאשם ולקוחותיו היו עקביים ביחסם לקובל פעולה בזדון כנגד הלקוחות, ובאשר לכך שבקשתם היתה כי כתב האישום כנגדם יימחק. סבורתי כי גם עובדה זו משליכה על פרשנות כוונות הנאשם בעת שכתב את המסמכים.

אמנם במסגרת החלטתי בטענת "אין להשיב לאשמה", קבעתי כי לכאורה ונכון לאותו שלב, יכול הקובל להוכיח את טענותיו, ואולם כך נקבע בטרם נשמע הנאשם עצמו ובטרם נשמעו פרשות ההגנה והסיכומים. לאחר ששמעתי את כל אלו, נותר ספק בלבי אם אכן התכוון הנאשם באמצעות המסמכים האמורים לפגוע במכוון בשמו הטוב של הקובל. התחושה, הנותנת בתום פרשת ההגנה, היא כי ייתכן והמסמכים היוו כלי משחק במסגרת התנהלות פוליטית וחברתית בכפר חב"ד, מקום מגורי הקובל ולקוחותיו של הנאשם, ולא מתוך כוונת פגיעה של הנאשם עצמו. זאת, הגם שלא מדובר באמירות שנאמרו אגב אורחא, או בלהט יצרים, אלא בדברים שהועלו על הכתב, וניתן היה לעדנם או להסירם טרם יבש הדיו עליהם.

נוכח דברים אלו, הרי שמארג הראיות, הכולל בהקשר זה את עדות הקובל עצמו בכל הנוגע להעדר יריבות אישית בינו לבין הנאשם, ואת עדויות הנאשם ואחותו, לפיהן הנאשם פעל בשם לקוחותיו, כאשר הידע שלו בכל הנוגע לדברים שכתב נובע מפיהם, מביא למסקנה כי קיים למעלה מספק בשאלת כוונת הנאשם עצמו לפגוע בקובל.

סוף דבר

בחנית הפרסומים נשוא הקובלנה לימדה כי אלו נכתבו בשם לקוחות הנאשם, ובמטרה לקדם את ענייניהם - הן בדרך של חזרה מכתב האישום שהוגש נגדם, והן לשם הסרת החרם שהוטל עליהם.

כן נהיר, מבחינת מכלול העדויות והראיות, כי קובלנה זו שבאה בפני, רב בה הנסתר על הגלוי, וכי קיימים אינטרסים ושיקולים נוספים על אלו אותם פרש הקובל בפניי. איני מתעלמת בהקשר זה מטענות ב"כ הקובל, לפין הנאשם התייחס בסיכומיו לטענות עובדתיות אשר לא הוכחו, ואולם די באלו שהוכחו במסגרת הבאת הראיות, כמפורט לעיל, כדי להביא למסקנתי האמורה.

לאחר שבחנתי את מכלול הראיות וטענות הצדדים, כמו גם את מדיניות הפסיקה, באתי לכלל מסקנה כאמור, כי אין הצדקה משפטית לאפשר העמדה לדין של עו"ד המייצג את לקוחותיו, בנסיבות שנפרשו בפניי.

כך גם קבעתי כי לא הוכח יסוד הפרסום, וכי קיימים קשיים נוספים בתיזת הקובל.

למען הסר ספק, יובהר כי נוכח מסקנתי לפיה לא היה מקום להאשים את הנאשם בכל הנוגע למסמכים אותם כתב בשם לקוחותיו, הרי שאין מקום להכריע בשאלה האם לקוחותיו דיברו אמת, כפי שטוען הנאשם.

עוד יובהר, כי איני מתעלמת מקשיים במתן אמון מלא בעדויות האחות וחתנה, אשר לא זכרו פרטים מסויימים, או התחמקו ממתן תשובות לחלק מהשאלות. עם זאת, אין בכך כדי ללמד כי לא ניתן ליתן כל אמון בגרסאותיהם, כעתירת הקובל. דומה כי המכלול מדבר בעד עצמו, והקשיים האמורים אינם גורעים ממסקנותיי.

לצד מסקנתי האמורה, יוטעם כי אין במסקנה זו כדי לגרוע מקביעת בית המשפט העליון, לפיה - **"מוטב היה לו עורכי דין היו ממתנים סגנונם"** (רע"א 4830/16 דר' אליהו שני נ' בנק מזרחי טפחות, ניתן ביום 28.9.16 (פורסם בנבו)).

כאמור, אף הנאשם אינו חולק בסיכומיו כי היה בדברים שנכתבו כדי פגיעה בקובל, ובהקשר זה לא למותר לציין כי גם השפה בה נקט בסיכומיו בוטה ואינה מקובלת (ר' ס' 254 ו-256 לסיכומים, ולדברים המובעים בהם כלפי ב"כ הקובל). לא למותר לציין כי אף בפתח עדותו - הנאשם, עו"ד במקצועו כזכור, הביע אי אמון במערכת ובמדינה (ע' 37 ש' 25-26). על כך יש להצר.

מצופה כי עו"ד, לצד פעולותיו המסורות למען לקוחותיו, לא ינקוט בלשון בוטה החורגת מהנדרש לצורך ביצוע מלאכתו, ולא יפגע בכבודו של האחר, ככל שהדבר אינו מחוייב.

כאמור - מזוכה הנאשם בדיון.

זכות ערעור כחוק.

ניתנה היום, י"ב סיוון תש"פ, 04 יוני 2020, במעמד הצדדים.